CENTRUM INFORMACJI
NA WSCHODZIE

Nr.2.

Biuletyn WEWNETRZNO-OBOZOWY Oddz.PAT
w Jerozolimie z 18.2.1943 r.

[redacted] III SYTUACJA INTELIGENCJI POLSKIEJ

POD RZADAMI OKUPACYJNYMI.

Sytuacja inteligencji polskiej pod rządami okupacyjnymi kształtuje się coraz bardziej niepomyslnie i zapowiada niezwykle głęboko sięgające straty bezposrednie i posrednie.

Momenty, ktore na ten rozwoj problemu wpływają w sposob najistotniejszy, są następujące:

1) Swiadoma i konsekwentna polityka okupantow, ktorzy ustosunkowują się do inteligencji polskiej najbardziej negatywnie i wrogo,
2) mniejsza odpornosc srodowiskowa i indywidualna na trudnosci egzystencyjne, wynikające z samej natury fizycznej i duchowej tych ludzi,
3) stanowisko masy społecznej, niedostatecznie uswiadomionej o grozie dewastacji na tym polu interesow narodowych i niezawsze dostatecznie reagującej na apele pomocy dla inteligencji,
4) ogolne trudnosci jakiejkolwiek zorganizowanej akcji społecznej o charakterze samopomocy, wynikające z wrogiego stosunku okupantow do wszelkich prob organizacyjnych w srodowisku polskim.

Układ rzeczywistosci jest taki, że srodowisko inteligenckie wyniszcza się w tempie bardzo szybkim. Obserwuje się te grozne skutki w przejawach takich jak:

a) masowe wyprzedaze ruchomosci np. książek, obrazow, sprzętow domowych, papierow wartosciowych, i to z reguły w warunkach najbardziej niekorzystnych,
b) głodowanie (niedojadanie), nieopalanie mieszkan, zaniedbywanie zdrowia (np. w zakresie zębow, chorob płucnych, wzroku itd) brak odziezy, nieraz najniezbędniejszej, stłoczenia mieszkaniowe, zaniedbywanie nauki dzieci itd.
c) porzucanie zawodu, względnie specjalnosci i zatracanie w ten sposob tych wartosci, ktore dla dobra ogolnego winny byc zachowane na przyszłosc,
d) demoralizacja duchowa, polegająca na rezygnacjach roznego rodzaju i zakresu, na kompromisach etycznych (np. handel spekulacyjny, ubieganie się o rozne koncesje okupacyjne, przyjmowanie posad i stanowisk itd).

Zbędne byłoby operowanie materiałem przykładowym. Trudne warunki walki o byt dają w skutkach albo pauperyzację i degenerację fizyczną, albo załamywanie się moralne i dziczenie duchowe. Skala tych skutkow - trzeba to stwierdzic wyraznie - jest w srodowisku inteligencji znacznie większa i głębsza niz np. w srodowisku chłopskim lub proletariackim, gdzie ani walka z głodem nie jest tak trudna, ani ryzyko konfliktow moralno-duchowych nie występuje z tak grozną wyrazistoscią.

Bazy egzystencyjne inteligencji polskiej dają się w systemie okupacyjnym ująć jak następuje:

1) praca najemna na dostępnych posterunkach (posady w samorządzie, w instytucjach gospodarczych, w szkolnictwie, sądach) i w zawodach wolnych, handlu itd.,
2) pomoc społeczna np. w agendach Rady Głownej Opiekunczej, w samorzutnych akcjach społecznych i td.,